FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	**Universitatea „Babeş-Bolyai”**
1.2 Facultatea	**Facultatea de Teologie Greco-Catolică**
1.3 Departamentul	**Departamentul Blaj**
1.4 Domeniul de studii	**Teologie**
1.5 Ciclul de studii	**Licenţă**
1.6 Programul de studiu / Calificarea	**Teologie greco-catolică pastorală (la Blaj) / Licențiat în teologie**

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				KLR0018 **Sfânta Scriptură: Scrierile Sapienţiale**			
2.2 Titularul activităţilor de curs				**Lect. univ. pr. dr. Paţulea Călin-Daniel**			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				**Lect. univ. pr. dr. Paţulea Călin-Daniel**			
2.4 Anul de studiu	**III**	2.5 Semestrul	**II**	2.6. Tipul de evaluare	**E**	2.7 Regimul disciplinei	**DS**

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	**4**	Din care: 3.2 curs	**2**	3.3 seminar/laborator	**2**
3.4 Total ore din planul de învăţământ	**56**	Din care: 3.5 curs	**28**	3.6 seminar/laborator	**28**
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					**12**
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					**8**
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					**12**
Tutoriat					**4**
Examinări					**2**
Alte activităţi:					

3.7 Total ore studiu individual	**94**
3.8 Total ore pe semestru	**150**
3.9 Numărul de credite	**6**

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competenţe	•

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	•
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	• Recunoaşterea Cărţilor Sapienţiale şi Poetice din Vechiul Testament; • Analiza singulară a scrierilor şi indicarea ataşamentului cultural din istoria lui Israel; • Indicarea conţinutului tematic, contextul literar şi istoric al fiecărei scrieri; • Sistematizarea mesajului teologic; • Orientarea în literatura de specialitate pentru ulterioare aprofundări ale unor chestiuni de exegeză sau de teologie biblică asupra acestor scrieri.
Competenţe transversale	• Corelarea cunoştinţelor biblice asimilate pe parcursul studierii Cărţilor Sapienţiale şi Poetice cu cele dobândite la alte discipline de învăţământ; • Înţelegerea tematicii înţelepciunii antico-testamentare şi valorificarea cunoştinţelor ştiinţifice şi filozofice în lumina învăţăturilor biblice;

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Definirea şi caracterizarea mişcării sapienţiale; • Explicarea fenomenului sapienţial în momentele importante ale istoriei lui Israel;
7.2 Obiectivele specifice	• Familiarizarea cu textul sacru, cu conţinutul şi mesajul cărţilor canonice în studiu; • Metoda de lucru, în special analiza literară, comentariul exegetic şi lectura actualizată a textelor sacre în studiu;

8. Conţinuturi

8.1 **Curs**	Metode de predare	Observaţii
Curs 1. Cărţile Sapienţiale: noţiuni introductive; Ce este Înţelepciunea; Cine este considerat Înţelept?	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S1
Curs 2. Înţelepciunea în Orientul Antic: Egipt, Mesopotamia; Înţelepciunea şi Vechiul Testament: ideologia regală, gândirea critică; raportul Înţelepciunii cu Legea	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S2
Curs 3. Genurile literare ale Cărţilor Sapienţiale: sentinţa, forma autobiografică, poemul didactic, dialogul, fabula şi povestirea didactică, parabola şi alegoria	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S3
Curs 4. Cartea lui Iov: fizionomia textului şi articulaţia literară a conţinutului; Structura şi problematica cărţii; Contextul general şi cel biblic; Tezele cărţii lui Iov	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S4
Curs 5. Cartea lui Iov - Doctrina teologică: Despre Dumnezeu, despre îngeri; Omul şi suferinţa	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S5
Curs 6. Psalmii: noţiuni introductive, textul, formarea Psaltirii, autorii şi data redactării Psalmilor, structura poetică a Psalmilor	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S6
Curs 7. Psalmii: clasificarea, valoarea spirituală a Psalmilor; Concepţia despre Dumnezeu în Psalmi; Perspectiva escatologică	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S7
Curs 8. Cartea Proverbelor: structura şi colecţiile prezente în carte; Învăţătura şi literatura sapienţială	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S8
Curs 9. Cartea Proverbelor - Sinteză doctrinară şi tematică:	Explicaţia, dialogul,	S9

Statutul celui Înţelept; Cuvântul, mijloc de comunicare; Umilinţa şi orgoliul; Statutul femeii, al părinţilor şi al copiilor; Educaţia ca şi element fundamental în formarea persoanei; Prietenia şi bunătatea; Problema retribuirii	problematizarea	
Curs 10. Eclesiastul: numele cărţii, canonicitatea, structura, ideea generală a cărţii; Doctrina cărţii Eclesiastul: Dumnezeu, creatorul omului; Valoarea vieţii; Religiozitatea şi nemurirea sufletului	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S10
Curs 11. Cântarea Cântărilor: canonicitate, argumentul şi structura cărţii, genul literar, modalităţi de interpretare, mesajul cărţii	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S11
Curs 12. Înţelepciunea lui Solomon: autorul şi data redactării; Scopul şi destinatarii; Genul literar, Structura cărţii şi problemele critice; Doctrina teologică	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S12
Curs 13. Cartea Înţelepciunii lui Isus, fiul lui Sirah sau Eclesiasticul: autorul şi structura cărţii, perspectiva teologică a cărţii, canonicitatea	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S13
Curs 14. Conţinutul doctrinar al Cărţii Eclesiasticul: raportul lege-înţelepciune, mesianismul, teama de Dumnezeu	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S14

Bibliografie:

Biblia, Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului şi a Noului Testament, Il Cerchio, Gallese, 1990.
La Bibbia, Piemme, Casale Monferrato, 1996[2].
Septuaginta – Psalmii, Odele, Proverbele, Ecleziastul, Cântarea Cântărilor, 4/1, Polirom, Bucureşti, 2006.

AA. DD., *Le livre de l'Ecclésiastique*, SB, Du Cerf, Paris, 1953.
----------, *La Bible. L'Ancien Testament*, I, Bibliothèque de la Pléiade, Paris, 1956.
----------, *Le livre des Proverbes*, SB, Du Cerf, Paris, 1957[2].
----------, *La Bible. L'Ancien Testament*, II, Bibliothèque de la Pléiade, Paris, 1959.
----------, *Les Psaumes,* SB, Du Cerf, Paris, 1964.
----------, *La Bible du peuple de Dieu*, I-II-III, Le Centurion/Le Cerf, Paris, 1971.
----------, *Il Messaggio della Salvezza. Gli «Scritti» dell'Antico Testamento*, CCSB 5; Elle Di Ci, Torino-Leumann, 1990.
Asensio, V. M., *Libri Sapienziali e altri scritti,* ISB 5, Paideia, Brescia, 1997.
Deusberg, H., Auvray, P., *Le livre de l'Ecclésiastique,* SB, Du Cerf, Paris, 1958.
----------, *Le livre des Proverbes,* SB, Du Cerf, Paris, 1951.
Edmond, J., *Vechiul Testament*, Humanitas, Bucureşti, 1993.
Larcher, R. P., *Le Livre de Job*, SB, Du Cerf, Paris, 1950.
Osty, E. C., *La Sagesse,* SB, Du Cerf, 1957[2].
Pautrel, R., *L'Ecclésiaste*, SB, Du Cerf, Paris, 1953[2].
Percă, M., *Cărţile sapienţiale,* în Sescu, P., (coord.), *Introducere în Sfânta Scriptură,* SB 1, Sapientia, Iaşi, 2001.
Petercă, V., *Drama lui Iob, drama omului,* SB, Institutul Teologic Romano-Catolic, Iaşi, 1997.
Pirot, L., Clamer, A., *Proverbes, Ecclésiaste, Cantique des Cantiques, Sagesse, Ecclésiastique,* VI, SB, Letouzey et Ané, Paris, 1943.
Robert, A., *Le Cantique des Cantiques,* SB, Du Cerf, Paris, 1958.
Steinmann, J., *Job,* CB, Desclée de Brouwer, Paris, 1961.
Stendebach, F. J., *Introduzione all'Antico Testamento,* Queriniana, Brescia, 1996.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observaţii
Înţelepciunea este universală şi antropocentrică	Analiza, dezbaterea, observaţia	S1
Dezvoltarea noii concepţii de Înţelepciune	Analiza, dezbaterea, observaţia	S2
Rugăciunea în Carţile Sapienţiale	Analiza, dezbaterea, observaţia	S3
Condiţia tristă a omului pe pământ (7, 1-11); Iahve are întotdeauna dreptate în dialogul cu omul (9, 1-16); Schimbarea spirituală profundă a omului în urma experienţei suferinţei (42, 1-16)	Analiza, dezbaterea, observaţia	S4
Cartea lui Iov în procesul revelaţiei şi actualitatea acesteia	Analiza, dezbaterea, observaţia	S5
Psalmii şi literatura Orientului Antic; Suferinţa şi speranţa celui	Analiza, dezbaterea,	S6

drept (Ps 22): comentariu exegetic	observaţia	
Aşteptarea mesianică şi lectura creştină a Psalmilor; Dumnezeu iartă şi îl restaurează pe om: Ps 51 (50): comentariu exegetic	Analiza, dezbaterea, observaţia	S7
Înţelepciunea în Cartea Proverbelor; Domnul este izvorul Înţelepciunii (2, 1-9); Înţelepciunea, o creatură privilegiată a lui Dumnezeu (8, 22-31)	Analiza, dezbaterea, observaţia	S8
Iahve şi omul în cartea Proverbelor; Înţelepciunea ne invită la sărbătoare (9, 1-6)	Analiza, dezbaterea, observaţia	S9
Eclesiastul în cadrul istoriei revelaţiei; Societatea fără sens: totul este deşertăciune (1, 2-11); Fiecare lucru la vremea sa (3, 1-11).	Analiza, dezbaterea, observaţia	S10
Dialogul iubirii (1, 9-17); Teofania iubirii (8, 5-7)	Analiza, dezbaterea, observaţia	S11
Originea dumnezeiască şi canonicitatea Cărţii Înţelepciunea lui Solomon; Înţelepciunea nu-şi află sălaş în sufletul pervers (1, 1-6); Cei drepţi se vor bucura întotdeauna de prezenţa lui Dumnezeu (2, 23-3, 9).	Analiza, dezbaterea, observaţia	S12
Perspectiva teologică a cărţii; Drepţi şi păcătoşi la judecata finală (5, 1-16); Înţelepciunea este o reflecţie a luminii veşnice (7, 22-8, 1); Recunoaşterea lui Dumnezeu în operele sale? (13, 1-9).	Analiza, dezbaterea, observaţia	S13
Izvorul oricărui model de înţelepciune se află în Dumnezeu (1, 1-10); Despre umilinţă (3, 19-31); Atotputernicia şi înţelepciunea lui Dumnezeu proclamate de creaţie (42, 15-25).	Analiza, dezbaterea, observaţia	S14

Bibliografie:

Biblia, Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului şi a Noului Testament, Il Cerchio, Gallese, 1990.
La Bibbia, Piemme, Casale Monferrato, 1996[2].
Septuaginta – Psalmii, Odele, Proverbele, Ecleziastul, Cântarea Cântărilor, 4/1, Polirom, Bucureşti, 2006.

AA. DD., *Le livre de l'Ecclésiastique*, SB, Du Cerf, Paris, 1953.
----------, *La Bible. L'Ancien Testament*, I, Bibliothèque de la Pléiade, Paris, 1956.
----------, *Le livre des Proverbes*, SB, Du Cerf, Paris, 1957[2].
----------, *La Bible. L'Ancien Testament*, II, Bibliothèque de la Pléiade, Paris, 1959.
----------, *Les Psaumes,* SB, Du Cerf, Paris, 1964.
----------, *La Bible du peuple de Dieu*, I-II-III, Le Centurion/Le Cerf, Paris, 1971.
----------, *Il Messaggio della Salvezza. Gli «Scritti» dell'Antico Testamento*, CCSB 5; Elle Di Ci, Torino-Leumann, 1990.
Asensio, V. M., *Libri Sapienziali e altri scritti,* ISB 5, Paideia, Brescia, 1997.
Deusberg, H., Auvray, P., *Le livre de l'Ecclésiastique,* SB, Du Cerf, Paris, 1958.
----------, *Le livre des Proverbes,* SB, Du Cerf, Paris, 1951.
Edmond, J., *Vechiul Testament*, Humanitas, Bucureşti, 1993.
Larcher, R. P., *Le Livre de Job*, SB, Du Cerf, Paris, 1950.
Osty, E. C., *La Sagesse,* SB, Du Cerf, 1957[2].
Pantrel, R., *L'Ecclésiaste*, SB, Du Cerf, Paris, 1948.
Pautrel, R., *L'Ecclésiaste*, SB, Du Cerf, Paris, 1953[2].
Percă, M., *Cărţile sapienţiale,* în Sescu, P., (coord.), *Introducere în Sfânta Scriptură,* SB 1, Sapientia, Iaşi, 2001.
Petercă, V., *Drama lui Iob, drama omului,* SB, Institutul Teologic Romano-Catolic, Iaşi, 1997.
Pirot, L., Clamer, A., *Proverbes, Ecclésiaste, Cantique des Cantiques, Sagesse, Ecclésiastique,* VI, SB, Letouzey et Ané, Paris, 1943.
Robert, A., *Le Cantique des Cantiques,* SB, Du Cerf, Paris, 1958.
Steinmann, J., *Job,* CB, Desclée de Brouwer, Paris, 1961.
Stendebach, F. J., *Introduzione all'Antico Testamento,* Queriniana, Brescia, 1996.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Disciplina Sfânta Scriptură: Scrierile Sapienţiale face parte din grupa disciplinelor obligatorii şi de specialitate în vederea pregătirii viitorilor candidaţi la Sfânta Preoţie din cadrul programului de studii Teologie Greco-Catolică Pastorală. Îi oferă studentului posibilitatea formării şi însuşirii competenţelor specifice privind formarea intelectuală şi teologică.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen scris sau oral	-	75 %
10.5 Seminar/laborator	Evaluarea activităţii şi a lucrării de seminar	Analiza	15%
			10% din oficiu
10.6 Standard minim de performanţă			
• Ţinând cont şi de normele canonice specifice unui ambient eclezial, cum este cazul Departamentului de Teologie Pastorală, prezenţa la cursuri şi seminarii este obligatorie pentru toţi studenţii.			

Data completării

26.09.2018

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

01.10.2018

Semnătura directorului de departament